Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FSV UCM
Kód predmetu	UPVVS/VES/MgE/004/25
Názov predmetu	Politická ekonómia globálnych financií
Rozsah	8sP
Počet kreditov	3
Vyučujúci	prof. Július Horváth, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Účasť na hodine 20%, domáca úloha 30%, individuálna záverečná práca na témy navrhnuté vyučujúcim 50%.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

Študent po absolvovaní predmetu získa tieto vedomosti, zručnosti, kompetencie:
Vedomosti:
študent sa oboznámi so základnou terminológiou potrebnou pre pochopenie medzinárodných ekonomických otázok,
študent získa prehľad o základných aspektoch medzinárodného finančného trhu, otázky stanovenia kurzov mien, a menových politík významných krajín,
študent sa oboznámi s hlavnými oblasťami ekonómie, ktoré mnohokrát vedú k rôznych typom ekonomických kríz, či už menových, finančných,
študent porozumie otázkam menovej integrácie, zavedenia eura a tiež získa prehľad o nedávnych finančných krízach.
Zručnosti:
študent rozumie stratégiám, ktoré rôzne krajiny aplikujú pri presadzovaní svojich záujmov v medzinárodných ekonomických vzťahoch,
študent vie identifikovať dôležité medzinárodné inštitúcie v medzinárodnej ekonomike a v medzinárodných financiách,

študent vie identifikovať základné charakteristiky rôznych kurzových režimov súčasnosti a niektorých z minulosti, ako zlatý štandard, euro a iné,
študent získa pochopenie pre aspekty platobnej bilancie,
študent získa prehľad o faktoroch, čo determinujú pohyb meny.
Profesijné kompetencie:
študent si osvojí základné koncepcie, ktoré sú dôležité pre chápanie procesov v medzinárodnej ekonomike a medzinárodnej deľbe práce,
študent je schopný posudzovať chovanie významných reprezentantov v medzinárodnej ekonomike: medzinárodných organizácií, vládnych politík ako aj komerčných a centrálnych bánk,
študent dokáže vidieť výhody a nevýhody fixných kurzov alebo voľného kurzového režimu,

študent má osvojené základné zručnosti práce s odbornou literatúrou.
.
Prenositeľné kompetencie:
organizovanie a plánovanie práce,
strategické a koncepčné myslenie,
analytické myslenie,
kreativita,
komunikačné kompetencie,
digitálna gramotnosť,
tímová práca,
analyzovanie a riešenie problémov,
kultivovaný a odborný písomný prejav.

Stručná osnova predmetu

1. Úvod do problematiky politickej ekonómie
2. Národné účty, bežný účet, platobná bilancia, pohyb tovarov a platieb.
3. Menové kurzy, od fixných po voľne determinované na trhu.
4. Peniaze, rôzne formy peňazí, historický vývoj peňazí, hlavné funkcie peňazí, úroková miera, reálny úrok, úroková parita.
5. Cenová hladina, zákon jednej ceny.
6. Dôležitosť politických hraníc pri medzinárodných ekonomických procesoch.
7. Zlatý štandard pred rokom 1914 a v medzivojnovom období.
8. Medzinárodné financie po druhej svetovej vojne, základné črty práce Medzinárodného menového fondu, hlasovanie a kondicionalita v Medzinárodnom menovom fonde.
9. Politické a ekonomické aspekty zavedenie eura, vzťah medzi dolárom a eurom.
10. Ekonomický rozmach Číny a čínskej meny.
11. Teória optimálneho menového priestoru.
12. Rekapitulácia kurzu.

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

- povinný predmet
- prednáška
- 2 hodiny týždenne
- prezenčná metóda štúdia

forma štúdia: externá

Odporúčaná literatúra

Odporúčaná literatúra:
https://books.core-econ.org/espp/index.html v slovenskom jazyku
https://books.core-econ.org/espp/book/sk/text/0-3-contents.html
1—Kapitalizmus a demokracia: bohatstvo, nerovnosť a životné prostredie
1.1 Úvod
1.2 Bohatstvo a príjmové nerovnosti
1.3 Ako sme sa sem dostali? Hokejka v reálnych príjmoch
1.4 Ekonomický rast
1.5 Trvalá technologická revolúcia: hybná sila rastu
1.6 Ďalšia hybná sila rastu: viac strojov a nástrojov na pracovníka
1.7 Kapitalistická revolúcia
1.8 Kapitalizmus a rast: príčina a dôsledok?

1.9 Typy kapitalizmu: inštitúcie a rast
1.10 Typy kapitalizmu: rast a stagnácia
1.11 Kapitalizmus, nerovnosť a demokracia
1.12 Kapitalizmus, rast a environmentálna udržateľnosť
1.13 Záver

5—Inštitúcie, moc a nerovnosti
1. 5.1 Úvod
2. 5.2 Inštitúcie: pravidlá hry
3. 5.3 Produkcia a rozdelenie: použitie modelu
4. 5.4 Vláda sily: Bruno získa nad Angelou neobmedzenú moc
5. 5.5 Vlastnícke práva a právny štát
6. 5.6 Efektívnosť a spory o rozdelení prebytku
7. 5.7 Vlastnícke práva, právny štát a volebné právo
8. 5.8 Poučenie z príbehu Angely a Bruna
9. 5.9 Meranie ekonomickej nerovnosti
10. 5.10 Porovnávanie nerovnosti na svete
11. 5.11 Záver

9—Úverový trh: dlžníci, veritelia a úrokové miery
1. 9.1 Úvod
2. 9.2 Príjem, spotreba a bohatstvo
3. 9.3 Prijímanie úverov: presunutie spotreby na skorší čas
4. 9.4 Dôvody požičiavania: vyrovnanie spotreby a netrpezlivosť
5. 9.5 Požičiavanie umožňuje vyrovnanie spotreby jej prenesením do súčasnosti
6. 9.6 Šetrenie či poskytovanie pôžičiek umožňuje vyrovnanie spotreby a jej presun do budúcnosti
7. 9.7 Vzájomné výhody a spory o ich rozdelení na úverovom trhu
8. 9.8 Požičiavanie peňazí dáva možnosť investovať: Juliina nádej na lepšiu budúcnosť
9. 9.9 Súvahy: aktíva a pasíva
10. 9.10 Obmedzenia na úverovom trhu: ďalší problém principála a agenta
11. 9.11 Nerovnosť: o veriteľoch, dlžníkocha ľuďoch, ktorí sú z úverového trhu vylúčení
12. 9.12 Úverový trh a trh práce
13. 9.13 Záver

10—Banky, peniaze, bývanie a finančné aktíva”
1. 10.1 Úvod
2. 10.2 Aktíva, peniaze, banky a finančný systém
3. 10.3 Peniaze a banky
4. 10.4 Banky, zisky a tvorba peňazí
5. 10.5 Centrálna banka, banky a úrokové miery
6. 10.6 Podnikanie v oblasti bankovníctva a bankové súvahy
7. 10.7 Ako kľúčoví ekonomickí aktéri používajú a vytvárajú peniaze: priebežné zhrnutie
8. 10.8 Hodnota aktíva: očakávaná návratnosť a riziko
9. 10.9 Zmena ponuky a dopytu po finančných aktívach
10. 10.10 Bubliny na trhu s aktívami
11. 10.11 Bývanie ako aktívum, zábezpeka a bubliny v cenách domov
12. 10.12 Banky, bývanie a svetová finančná kríza
13. 10.13 Úloha bánk v kríze
14. 10.14 Bankovníctvo, trhy a morálka

15. 10.15 Záver
Lecture Notes of the Instructor

Nepovinná literatúra
Krugman, Paul, Maurice Obsfeld, and Marc Melitz, International Economics: Theory and Policy, Global Edition, 11th Edition, Pearson, New York, 2018, vybrané kapitoly
Jankovská, Anežka, Jana Kotlebová, Boris Šturc, Medzinárodné financie, Iura Edition, Bratislava 2003
Jílek, Josef, Finance v globální ekonomice I, Grada Publishing, 2013
Majerčáková, Daniela, Peniaze a bankovníctvo, Wolters Kluwer, 2018
Lecture Notes of the Instructor

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský. Znalosť
angličtiny, pomôže k porozumeniu celkového kontextu.

Poznámky

časová záťaž študenta: 90 hodín, z toho:
Prezenčné (P, S): 24/P, 0/S Samoštúdium: 66 hodín